

Ο Αρχιεπίσκοπος πρώην Αμερικής Δημήτριος για την 11η Σεπτεμβρίου 2001

[Οικουμενικό Πατριαρχείο](#) / [Αρχιεπισκοπή Αμερικής](#)

Τα μέχρι τότε ασύλληπτα γεγονότα που έλαβαν χώρα εκείνο το λαμπρό, από πλευράς καιρού, πρωινό της 9/11, πριν 25 ακριβώς χρόνια, έχουν σημαδέψει τον καθένα μας χωριστά, αλλά και όλους μαζί, το σύνολο της ανθρωπότητας.

• Του Αντώνη Η. Διαματάρη

Εκείνες οι φοβερές φωτογραφίες με τα αεροπλάνα να «καρφώνονται» στους Πύργους του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου και αυτοί να λιώνουν σαν κεριά λίγο μετά, θα μας ακολουθούν σε όλη μας την ζωή.

Ωστόσο, μερικοί άνθρωποι έζησαν τα γεγονότα αυτά, λόγω των θέσεών τους, από πολύ πιο κοντά από ό,τι εμείς οι υπόλοιποι.

Ένας από αυτούς ήταν ο τότε Αρχιεπίσκοπος Δημήτριος, ο οποίος έκανε ό,τι ήταν

δυνατόν να ενθαρρύνει, να παρηγορήσει, να δώσει ελπίδα στους συγγενείς και φίλους των ομογενών θυμάτων της καταστροφής, και σε όλη την Ομογένεια και τον Ελληνισμό.

GREEK AMERICAN NEWS PHOTOS
DIMITRIOS PANAGOS

37 FIELD AVE. Hicksville, N.Y. 11801 e-mail: Dimitrios@Panagos.com

9/22/2001 NYC--WTC--GROUND ZERO--REMAINS OF DISASTER AREA
H.E. ARCHBISHOP DEMETRIOS VISITS WHERE ST. NICHOLAS
ONCE STOOD AND PERFORMS MEMORIAL SERVICE

Σάββατο 22 Σεπτεμβρίου 2001 - Μόλις έντεκα ημέρες μετά τα φρικτά γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Δημήτριος, κατά την τέταρτη επίσκεψή του στην περιοχή του Ground Zero, έλαβε άδεια να επισκεφθεί το ακριβές σημείο όπου βρισκόταν ο μικρός ελληνορθόδοξος Ιερός Ναός του Αγίου Νικολάου, ο οποίος καταστράφηκε ολοσχερώς κάτω από τα συντρίμια του Νότιου Πύργου. (Κείμενο: Σταύρος Παπαγερμανός - Φωτογραφία: Δημήτριος Πανάγος/GOA)

Ήταν επομένως, εξαιτίας αυτού του λόγου αλλά και λόγω της γνωστής και αναγνωρισμένης πνευματικής καλλιέργειάς του, το πλέον κατάλληλο άτομο στο οποίο θα μπορούσαμε να απευθυνθούμε για να μας περιγράψει πώς έζησε ο ίδιος εκείνα τα φοβερά γεγονότα.

Ακολουθεί το κείμενό του:

Κατά την τραγική ημέρα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 δεν βρισκόμουν στη Νέα Υόρκη. Ήμουν στη Βοστώνη διότι επήγα εκεί με τον κύριο και την κυρία Μιχαήλ Τζαχάρη και τον νεοχειροτονηθέντα τότε διάκονο Παντελεήμονα Παπαδόπουλο προκειμένου να παρακολουθήσουμε τα εγκαίνια της έδρας Κων/νου Καραμανλή στο Πανεπιστήμιο Tufts. Η τελετή τελείωσε αργά το βράδυ της 10ης Σεπτεμβρίου. Δεν υπήρχε τρόπος να επιστρέψουμε στη Νέα Υόρκη αμέσως και μείναμε την νύκτα στη Βοστώνη στο Ξενοδοχείο «Four Seasons».

Γύρω στις 9 το πρωί της 11ης Σεπτεμβρίου είμεθα έτοιμοι στο λόμπι του ξενοδοχείου να αναχωρήσουμε προς το αεροδρόμιο για να επιστρέψουμε στη Νέα Υόρκη. Καθώς ετοιμαζόμαστε για αναχώρηση βλέπουμε στην οθόνη της τηλεοράσεως του λόμπι να εμφανίζεται η εικόνα ενός μεγάλου αεροπλάνου το οποίο επέπεσε με φοβερή ορμή στον Βόρειο Πύργο του λεγομένου Παγκόσμιου Εμπορικού Κέντρου (World Trade Center - WTC). Τρομάξαμε από το φρικτό θέαμα αλλά τα αισθήματά μας κορυφώθηκαν όταν λίγα λεπτά αργότερα ένα δεύτερο αεροπλάνο χτύπησε με αφάνταστη ορμή τον δεύτερο Πύργο που ήταν ο Νότιος Πύργος. Όλοι οι παριστάμενοι στο λόμπι εκείνη τη στιγμή πάγωσαν στις θέσεις τους και έχασαν τη φωνή τους καθώς οι ειδήσεις μετέδιδαν ότι δεν επρόκειτο για δυστύχημα αλλά για μια κολοσσιαία προσχεδιασμένη τρομοκρατική επίθεση εχθρικής δυνάμεως κατά των ΗΠΑ. Ενώπιον των φοβερών αυτών δεδομένων στραφήκαμε αυτομάτως διά της πίστεως προς τον σταυρωθέντα και αναστάντα Θεό και Κύριό μας και ζητήσαμε την άμεση παρέμβασή Του αναθέτοντας εαυτούς και αλλήλους σε Αυτόν.

Αυτομάτως, επειδή διεκόπησαν όλες οι συγκοινωνίες, με ιδιωτικό αυτοκίνητο πήραμε το δρόμο για τη Νέα Υόρκη. Δεν μπορέσαμε όμως να εισέλθουμε στη Νέα Υόρκη που είχε αποκλεισθεί πλήρως και μείναμε το υπόλοιπο της 11ης Σεπτεμβρίου και τη νύκτα στο Κονέκτικατ, στο εξοχικό σπίτι της οικογενείας Τζαχάρη.

Το πρωί της Τετάρτης 12 Σεπτεμβρίου, με αστυνομική συνοδεία εισήλθαμε στη Νέα Υόρκη, φθάσαμε στα γραφεία της Αρχιεπισκοπής μας όπου και είχαμε μια πρώτη ενημέρωση για τα μέχρι στιγμής φοβερά δεδομένα από πλευράς θυμάτων και μεγέθους καταστροφής, η οποία έπληξε και τον δικό μας Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου που ευρίσκετο ακριβώς δίπλα στους δύο κονιορτοποιημένους Πύργους. Χωρίς καθυστέρηση ξεκινήσαμε μια ομάδα κατ' ευθείαν για το νότιο Μανχάταν, προς το ήδη ονομαζόμενο Σημείο Μηδέν (Ground Zero) τον τόπο της τρομοκρατικής επιθέσεως.

ΦΩΤ. ΑΡΧΕΙΟΥ: Ο Οικουμενικός Πατριάρχης, κ. Βαρθολομαίος και ο τότε αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Δημήτριος, στον τόπο του μαρτυρίου, στο Γκράουντ Ζίρο. Οδηγός τους ο Μανώλης Βεληβασάκης. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ: ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΜΑΝ. ΒΕΛΗΒΑΣΑΚΗ

Με συνόδευε ο τότε πρωτοσύγκελος της Αρχιεπισκοπής Αρχιμανδρίτης Σάββας

Ζεμπίλλας, ο πρωτοπρεσβύτερος Αλέξανδρος Καρλούτσος, ο υπεύθυνος Γραφείου Τύπου της Αρχιεπισκοπής Σταύρος Παπαγερμανός και ο επικοινωνιολόγος Νικόλαος Δανιηλίδης.

Φθάνοντας στο σημείο της καταστροφής συναντήσαμε μια ομάδα δημοσιογράφων και ρεπόρτερ από τα διάφορα Μέσα Ενημερώσεως της Νέας Υόρκης στους οποίους δεν είχε επιτραπεί να προχωρήσουν. Εμείς όμως προχωρήσαμε και φθάσαμε στο κέντρο της πρωτοφανούς τραγωδίας.

Έχοντας ενώπιόν μας έναν άμορφο μικρό λόφο που ήταν ένα μείγμα κονιορτοποιημένων οικοδομικών υλικών και σιδήρου στα οποία υπήρχε η ιστορικά πρωτοφανής περίπτωση ότι σ' αυτόν τον άμορφο κονιορτό υπήρχαν τα σώματα χιλιάδων θυμάτων, νεκρών ανθρώπων. Είναι αδύνατο να περιγραφεί το τι αισθανθήκαμε εκείνη την ώρα. Ήταν σχεδόν μεσημέρι κάτω από έναν λαμπρό ήλιο αλλά σε μια ατμόσφαιρα θολή ακόμα από τα υπολείμματα των καπνών και την αιωρούμενη σκόνη. Ενθυμούμαι με φρίκη ότι εισπνέαμε και αισθανόμεθα στο στόμα μας αυτά τα απροσδιόριστα μικροσκοπικά στοιχεία του κονιορτού που εξακολουθούσε να αιωρείται στη ατμόσφαιρα.

Σε κάποιο σημείο προερχόμενος από τον όγκο των ερειπίων εμφανίστηκε ο αστυνομικός της Port Authority, Ιωάννης Κασιμάτης, με πολλά σημεία της στολής του σχισμένα και με κάποιο τραυματισμό στο πόδι και μας είπε ότι μόλις είχε έλθει από ένα σημείο που αναζητούσε τον γαμπρό από αδελφή του που ήταν αστυνομικός και που τον θεωρούσε ότι ήταν μεταξύ των θυμάτων.

Κάναμε μια επιμνημόσυνη δέηση στον Θεό υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των χιλιάδων θυμάτων και υπέρ ενισχύσεως των οικογενειών των, πολλές από τις οποίες έμειναν με πλήθος ορφανών, παιδιών και νηπίων. Όταν τελειώσαμε την δέηση μας πλησίασε ένα στρατιωτικό τμήμα το οποίο είχε προορισμό να βοηθήσει στην όλη κατάσταση. Ο επικεφαλής μας ζήτησε να προσευχηθούμε και για το έργο που κάνει ο Στρατός, πράγμα που επράξαμε.

Με το ασήκωτο βάρος της εμπειρίας που ζήσαμε και αντιμετωπίζαμε λόγω του απίθανου μεγέθους της καταστροφής τερματίσαμε προσωρινώς την επίσκεψή μας και αποχωρήσαμε.

12 Σεπτεμβρίου 2001 - Μετά την επιμνημόσυνη δέηση κοντά στο Ground Zero, ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αμερικής Δημήτριος κάνει δηλώσεις στον Τύπο. Φωτογραφία: Σταύρος Παπαγερμανός/Ευγενική παραχώρηση στον «Ε.Κ.»

Καθώς όμως φεύγαμε βρεθήκαμε και πάλι εκεί που ήταν συγκεντρωμένοι δημοσιογράφοι, φωτογράφοι και τηλεοπτικές κάμερες. Ένας από αυτούς με ερώτησε πώς αισθανθήκαμε μετά την επίσκεψή μας. Του είπαμε ότι ο πόνος μας είναι απέραντος και η αγανάκτησή μας για το διαπραχθέν έγκλημα απερίγραπτη.

«Δεν αισθανθήκατε την πίστη σας στον Θεό να κλονίζεται με αυτό που είδατε»; με ρώτησε.

Του απήντησα, ότι ως μαθητής Γυμνασίου είχα ζήσει στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο την εμπειρία τεσσάρων ετών γερμανικής ναζιστικής κατοχής της Ελλάδος, ανείπωτων συμφορών λόγω του πολέμου και επομένως είχα την θλιβερή εμπειρία την οποία ζούσα και τώρα. Εκτός τούτου, του είπα: «Αν κοιτάξετε μπροστά μας θα δείτε στο δρόμο απέναντι αναρίθμητο αριθμό ανθρώπων που σπεύδουν να

βοηθήσουν. Βλέπετε στην επίθεση μίσους, την απάντηση αγάπης και συμπαράστασης. Αυτοί οι άνθρωποι κάνουν ό,τι μπορούν για να βοηθήσουν και το κάνουν με αγάπη στον άνθρωπο και με πίστη στον Θεό και αυτό αλλάζει την εικόνα και δίνει ελπίδα. Ο Θεός στον οποίο πιστεύουμε είναι ο Ιησούς Χριστός, ένας Θεός που έγινε άνθρωπος και θυσιάστηκε για τον άνθρωπο και επομένως η πίστη σ' αυτόν τον Θεό είναι βασικό σημείο στην αντιμετώπιση αυτού που ζούμε εδώ».

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας τελέσαμε στον Αρχιεπισκοπικό Καθεδρικό Ναό της Αγίας Τριάδος της Νέας Υόρκης ειδική δέηση για τους αγνοούμενους, τους τραυματίες και τους άλλους επιζώντες της τρομοκρατικής επιθέσεως και ειδικό μνημόσυνο για τα θύματα που έχασαν τη ζωή τους την τραγική εκείνη ημέρα. Παρέστησαν, μεταξύ άλλων, οι συγγενείς όσων θεωρούνταν αγνοούμενοι και οι γενικοί πρόξενοι της Ελλάδος και της Κύπρου στη Νέα Υόρκη Δημήτριος Πλατής και Βασίλειος Φιλίππου αντίστοιχα.

Μετά από δύο ημέρες την Παρασκευή 14 Σεπτεμβρίου, εορτή της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού, είχαμε την δυνατότητα μιας νέας επισκέψεως στο Ground Zero επ' ευκαιρία της επισήμου επισκέψεως του πρόεδρου Μπους. Η ατμόσφαιρα ήταν εξαιρετικά συγκινητική, εκατοντάδες αστυνομικών και πυροσβεστών δεν μπορούσαν να συγκρατήσουν τα δάκρυά των, αναλογιζόμενοι την απώλεια μεγάλου αριθμού συναδέλφων των. Παρόντες εκεί ήταν εκπρόσωποι των θρησκευτικών κοινοτήτων της Νέας Υόρκης, ο δήμαρχος της Νέας Υόρκης και ο κυβερνήτης Τζωρτζ Πατάκι και άλλοι πολιτειακοί και δημοτικοί άρχοντες. Είχαμε ακριβώς δίπλα μας τα υπολείμματα του μεταλλικού σκελετού του ενός από τους δύο Πύργους που είχαν υποστεί την δολοφονική επίθεση προ τριών ημερών. Πατούσαμε σ' ένα έδαφος που ήταν μαύρη λάσπη, θλιβερή εικόνα της καταστροφής. Ανεπέμφθη εκεί ειδική δέηση υπέρ των θυμάτων και των οικογενειών των. Στην ίδια ιερή ευκαιρία τιμής των νεκρών και φροντίδος των οικογενειών των, δόθηκε η δυνατότητα μιας σημαντικής κινήσεως σχετικά με το Άγιο Νικόλαο. Παρακαλέσαμε τον αντιδήμαρχο Ρούντι Ουάσιγκτον που ήταν παρών, να ενεργήσει αρμοδίως για τον πολύ προσεκτικό χειρισμό των ερειπίων και υπολειμμάτων του Ναού του Αγίου Νικολάου. Ο αντιδήμαρχος ενήργησε αμέσως για το θέμα και μας πληροφόρησε ότι η σχετική εργασία στο σημείο του ναού δεν θα γίνει με τα μεγάλα σκαπτικά μηχανήματα αλλά με τον τρόπο και τη μέθοδο που χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις αρχαιολογικών χώρων. Αυτό έγινε διότι όπως μας είπε ο αντιδήμαρχος, ένας κεντρικός υπεύθυνος της εταιρείας η οποία ανέλαβε την αποκομιδή όλων των υλικών των ερειπίων είναι μέλος της εκκλησίας μας ονόματι Εμμανουήλ Βεληβασάκης. Αναχωρήσαμε από τον τόπο της καταστροφής με ισχυρά αισθήματα πόνου αλλά ταυτοχρόνως και με τη βεβαία ελπίδα ότι η

τρομοκρατική επίθεση δεν είναι το τέλος μιας ιστορίας αλλά ταυτοχρόνως, και με τη βοήθεια πάντοτε του Θεού, η αρχή μιας καινούργιας καταστάσεως στον ίδιο ακριβώς χώρο του Ground Zero.

Ενθυμούμαι ότι στις μέρες που ακολούθησαν η Ιερά Αρχιεπισκοπή μας ανέπτυξε πλήθος δραστηριοτήτων οι οποίες επικεντρώθηκαν στα ακόλουθα μείζονα θέματα:

- Την ιερή διαδικασία κηδειών και μνημοσύνων των μελών της Εκκλησίας μας τα οποία υπήρξαν θύματα της 11ης Σεπτεμβρίου.
- Την προσπάθεια ηθικής, ψυχολογικής και οικονομικής στηρίξεως και βοήθειας των οικογενειών των θυμάτων που ανήκαν στην Εκκλησία μας, αλλά και του συνόλου των πιστών μας εν γένει. Αμέσως αποφασίστηκε η δημιουργία ειδικού ταμείου και η διενέργεια σχετικών εράνων μέσω των πολυπληθών ενοριών της Αρχιεπισκοπής. Εκ των υστέρων αποδείχθη ότι αυτές οι προσπάθειες εράνων είχαν σημαντική επιτυχία.
- Την σαφή αταλάντευτη και αδιαπραγμάτευτη απόφαση ανεγέρσεως ενός νέου Ιερού Ναού του Αγίου Νικολάου σε αντικατάσταση αλλά και συνέχεια του ολοσχερώς και πλήρως κονιορτοποιημένου ναού του Αγίου Νικολάου, ο οποίος υπήρξε θύμα της τρομοκρατικής επιθέσεως της 11ης Σεπτεμβρίου.

Στο ίδιο διάστημα χρόνου και συγκεκριμένα την πρώτη μετά το τρομοκρατικό κτύπημα Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε ειδική Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Τριάδος στη Νέα Υόρκη. Σε αυτή την Θεία Λειτουργία έγιναν σημαντικές αναφορές τόσο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των νεκρών όσο και υπέρ της παρά Θεού παρηγορίας και βοήθειας των χιλιάδων οικογενειών των θυμάτων. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η παρουσία του Σεβασμιωτάτου Αρχιεπισκόπου πρώην Αμερικής κ. Ιάκωβου. Πρέπει να σημειώσουμε ότι στο μνημόσυνο εκείνης της ημέρας, ο αείμνηστος Αρχιεπίσκοπος Ιάκωβος έκαμε ιδιαίτερα εντύπωση διότι μίλησε με συγκλονιστικό τρόπο και με δάκρυα στα μάτια.

Εκεί συλλειτουργήσαν, ο πρωτοσύγκελος π. Σάββας Ζεμπιλλάς, ο αείμνηστος προϊστάμενος του Καθεδρικού π. Χαράλαμπος Στεφανόπουλος και παρευρέθηκαν μεταξύ άλλων ο γενικός πρόξενος της Ελλάδος στην Νέα Υόρκη Δημήτριος Πλατής, ο πρέσβης και μόνιμος αντιπρόσωπος της Κύπρου στον ΟΗΕ Σώτος Ζακχαΐος, ο εμπορικός ακόλουθος της Ελλάδος στην Νέα Υόρκη Αλέξανδρος Μητρογώγος, ο διευθυντής του Ωνασείου Ιδρύματος και πρώην πρέσβης στις ΗΠΑ Λουκάς Τσίλας, και ο αντιπρόεδρος του Αρχιεπισκοπικού Συμβουλίου αείμνηστος Μιχαήλ Τζαχάρης.

Εδώ κλείνει η πρώτη εβδομάδα μετά το τρομοκρατικό κτύπημα.

Μια από τις πρώτες επισκέψεις στο ακριβές σημείο της καταστροφής και συγκεκριμένα στον ιερό χώρο που βρίσκονταν ο μικρός ναός του Αγίου Νικολάου, έγινε 11 μόλις ημέρες μετά το τρομοκρατικό κτύπημα, το Σάββατο 22 Σεπτεμβρίου 2001. Όταν βρεθήκαμε εκεί αντικρύσαμε δεκάδες ανθρώπων των σωστικών συνεργείων, εργάτες με φτυάρια και μάσκες στα πρόσωπα, πυροσβέστες, αστυνομικούς και κάθε είδους ομάδες ειδικών οι οποίοι εργάζονταν ασταμάτητα με αυταπάρνηση και αυτοθυσία. Σταμάτησαν να δουλεύουν για λίγο οι μπουλντόζες και τα βαριά μηχανήματα για να τελεστεί η Ακολουθία εντόνου προσευχής και δεήσεως. Στο σημείο αυτό ήτο παρών και ο π. Ιωάννης Ρώμας προϊστάμενος επί χρόνια του ήδη πλήρως κατεστραφέντος Ιερού ναού του Αγίου Νικολάου. Πολλοί συγκεντρώθηκαν γύρω μας σιωπηλοί σε στάση προσευχής. Μερικοί κρατούσαν αναμμένα κεριά. Ψάλαμε την επιμνημόσυνη δέηση κι αμέσως μετά μια ξεχωριστή δέηση γι' αυτούς που εργάζονταν στον τόπο αυτό της καταστροφής αλλά και για τα εργαλεία και τα μηχανήματα που χρησιμοποιούσαν στον ιερό τους σκοπό. Η συγκίνηση πλημμύριζε τα κουρασμένα τους πρόσωπα και τα μάτια πολλών δάκρυσαν. Ένας στρατιώτης με κράνος και στολή εκστρατείας, ο οποίος αργότερα μάθαμε ότι ήταν και επισκοπελιανός πάστορας, γονάτισε στα χαλάσματα και ζήτησε την ευλογία μας. Μερικοί εργάτες μάς έφεραν μικρά κομμάτια από μάρμαρο από το δάπεδο του κατεστραμμένου ναού.

Ακολούθησαν οι εβδομάδες, οι μήνες και τα χρόνια μιας πολύ σκληρής και δύσκολης προσπάθειας ανοικοδομήσεως της περιοχής Ground Zero και ιδιαίτερα για την Ελληνική Ορθόδοξο Αρχιεπισκοπή ένας πολυετής αγώνας ανοικοδομήσεως του Ιερού Ναού του Αγίου Νικολάου με αποτέλεσμα μετά πάροδο 21 ετών να έχουμε την μεγάλη ευλογία των εγκαινίων του νέου ναού του Αγίου Νικολάου, όχι μόνον ως ενοριακού ναού όπως ήταν πριν, αλλά και ως Εθνικού Ορθοδόξου Προσκυνηματος.

Κεντρική φωτογραφία: Ο Αρχιεπίσκοπος πρώην Αμερικής Δημήτριος συνομιλεί με τον τότε πρόεδρο Μπους στο Σημείο Μηδέν. Φωτογραφία: Σταύρος Παπαγερμανός/Ευγενική παραχώρηση στον «Ε.Κ.»

Πηγή: [Εθνικός Κήρυκας](#)